

TRUNG QUỐC:

Phát triển bền vững

ưu tiên khoa học và công nghệ

HÔNG HANH

Từ năm 2006, Trung Quốc đã tổ chức Hội nghị Thượng đỉnh KH&CN Quốc gia lần thứ 4 và Chương trình định hướng phát triển KH&CN Quốc gia trung và dài hạn giai đoạn 2006 - 2020 để tăng cường năng lực đổi mới KH&CN. Để đạt được mục tiêu về phát triển KH&CN, Trung Quốc đã ban hành các chính sách trong các lĩnh vực như: tài chính công, thuế và tín dụng, thu hút và nhập khẩu công nghệ, phát triển công nghiệp công nghệ cao, bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ và chiến lược tiêu chuẩn hóa, phát triển vốn đầu tư mạo hiểm và vốn thành lập doanh nghiệp, hợp tác quốc tế về KH&CN, xây dựng hạ tầng KH&CN, đào tạo và phân bổ có hiệu quả các tài năng về KH&CN, tăng cường hợp tác giữa các cơ quan và ban, ngành trong lĩnh vực hoạt động KH&CN... Ngoài ra, Chính phủ Trung Quốc đã thành lập các cơ quan tài chính thương mại hỗ trợ công tác đổi mới độc lập nhằm đổi mới sản phẩm và tối ưu hóa thủ tục kinh doanh bằng cách cấp vốn, đảm bảo quyền lợi và thể chấp, khuyến khích ngân hàng thương mại đẩy mạnh dịch vụ KH&CN cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ (DNVVN). Đồng thời, cho phép các công ty bảo hiểm và chứng khoán đầu tư vào lĩnh vực vốn mạo hiểm dưới sự điều chỉnh của pháp luật; Khuyến khích đổi mới kinh doanh bảo hiểm cho các hãng công nghệ cao, xây dựng thị trường vốn đa cấp, đặc biệt là vốn thành lập doanh nghiệp. Hiện nay, Trung Quốc là quốc gia đứng thứ 2 trên thế giới về đầu tư cho KH&CN với tổng số tiền là 178 tỷ USD và lực lượng tham gia nghiên cứu khoa học là 1,2 triệu người.

Hiện nay, Trung Quốc là quốc gia đứng thứ 2 trên thế giới về đầu tư cho KH&CN với tổng số tiền là 178 tỷ USD và lực lượng tham gia nghiên cứu khoa học là 1,2 triệu người mỗi năm.

ĐỔI MỚI TRONG CÁC TỔ CHỨC NGHIÊN CỨU CÔNG

Chính phủ Trung Quốc đã đảm bảo phân bổ và hỗ trợ tài chính ổn định cho các tổ chức nghiên cứu công thực hiện các nhiệm vụ nghiên cứu cơ bản, nghiên cứu phát triển công nghệ mũi nhọn, tập trung chủ yếu vào các lĩnh vực: Công nghệ sử dụng năng lượng, tài nguyên nước, công nghệ bảo vệ môi trường, công nghệ thông tin, công nghệ vật liệu, công nghệ sinh học, công nghệ vũ trụ - biển và đại dương...

Tổng số vốn dành cho hoạt động nghiên cứu và phát triển (R&D) được huy động từ các công ty hay các tổ chức xã hội khác. Tỷ lệ vốn đầu tư được phân phối hiệu quả cho các hoạt động, dự án và cá nhân trong các tổ chức nghiên cứu công và tăng vốn ngân sách cho các tổ chức nghiên cứu phúc lợi chung. Nhiều phong trào phát huy sáng kiến đẩy mạnh hoạt động của các cơ quan nghiên cứu, các trường đại học và các tổ chức nghiên

cứu công nhằm nâng cao chất lượng R&D, góp phần vào sự tăng trưởng kinh tế và các lợi ích xã hội khác. Các cơ quan nghiên cứu công còn được quyền quyết định trong việc lựa chọn dự án; xây dựng hệ thống thông tin dữ liệu KH&CN từ kết quả nghiên cứu công bằng cách xây dựng nền móng từ mạng Internet hay từ các tiềm lực thông tin khác; thiết lập tiêu chuẩn dữ liệu KH&CN và ban hành quy chế về việc chia sẻ các dữ liệu này. Bên cạnh đó, các tổ chức như: các trung tâm tài năng, các trung tâm nghiên cứu đa cấp, các mạng lưới nghiên cứu cũng được thành lập để đẩy mạnh hoạt động R&D.

HOẠT ĐỘNG R&D VÀ ĐỔI MỚI KHU VỰC TƯ NHÂN

Theo tài liệu tại Hội thảo định hướng và giải pháp phát triển KH&CN Việt Nam 2010 - 2020, kinh nghiệm của Trung Quốc cho thấy, các doanh nghiệp nghiên cứu và phát triển (R & D) được phép sử dụng 150% thuế cho hoạt động R & D để bù thuế thu nhập phải trả của năm đó. Phần thuế không được bù trong năm đó có thể được sử dụng trong 5 năm tiếp theo.

Đối với các doanh nghiệp công nghệ cao mới thành lập thuộc lĩnh vực phát triển công nghiệp công nghệ cao được miễn giảm thuế thu nhập và có thể được miễn giảm 15% thuế thu nhập trong 2 năm tiếp theo.

Tại Trung Quốc, quá trình công nghiệp hóa các sản phẩm công nghệ cao luôn giữ vai trò quan trọng thông qua việc thu hút nhập khẩu công nghệ và xuất khẩu sản phẩm công nghệ cao. Trợ cấp của Chính phủ chủ yếu

dành cho một số chương trình nghiên cứu KH&CN mang tính cạnh tranh, nhằm khuyến khích các hãng tham gia. Đồng thời, Chính phủ cũng tăng vốn viện trợ đặc biệt nhằm khuyến khích các chủ thể như các DNVVN ứng dụng sáng chế rộng rãi. Chu trình kiểm duyệt bằng sáng chế phát minh được rút ngắn, tạo dựng hành lang dịch vụ thông tin quyền sở hữu trí tuệ, đẩy mạnh công tác bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ bằng pháp chế và các cơ quan hành chính. Chính phủ cũng trợ giúp các DNVVN ứng dụng phát minh có liên quan đến đổi mới độc lập và đổi mới nước ngoài.

Để hỗ trợ R&D và đổi mới trong các DNVVN và các công ty phát triển công nghệ, Trung Quốc đã khuyến khích liên kết giữa khu vực Chính phủ và địa phương, thành lập quỹ cho vốn đầu tư mạo hiểm và tạo sự lưu thông tiền tệ trong xã hội đối với vốn đầu tư mạo hiểm và các doanh nghiệp; cho phép công ty bảo hiểm và công ty chứng khoán đầu tư vào các lĩnh vực đầu tư mạo hiểm dưới sự điều chỉnh của pháp luật. Đồng thời miễn giảm thuế cho các doanh nghiệp đầu tư mạo hiểm, tập trung vào công nghệ

mới dựa trên vốn thành lập doanh nghiệp; phạm vi hoạt động KH&CN của Quỹ đổi mới cho các DNVVN cũng được mở rộng...

HỢP TÁC VÀ LIÊN KẾT GIỮA CÁC TỔ CHỨC R&D

Trong lĩnh vực này, Trung Quốc đã tiến hành các bước sau:

- Thành lập Phòng Thí nghiệm kỹ thuật hoặc Trung tâm Kỹ thuật công nghiệp tại các doanh nghiệp để đẩy mạnh năng lực R&D, hợp nhất các nguồn lực từ các tổ chức nghiên cứu với các trường đại học;
- Xây dựng hệ thống mở, duy trì các phòng thí nghiệm, các trung tâm trình diễn R&D và nhà cung cấp công nghệ cho các công nghệ phổ biến và công nghệ then chốt cho các ngành công nghiệp;
- Tạo điều kiện cho các nguồn tri thức và chuyển giao công nghệ giữa các công ty tư nhân, tạo sự tương tác lẫn nhau giữa các công ty, các trường đại học và các tổ chức nghiên cứu công;
- Khuyến khích các công ty hợp tác với các trường đại học và các tổ chức

nghiên cứu công căn cứ vào đặc thù công nghệ và liên minh đổi mới. Cho phép các nhà nghiên cứu từ các trường đại học và các tổ chức nghiên cứu công thực hiện các công trình R&D trong các doanh nghiệp như công việc bán thời gian.

- Tạo điều kiện lưu động các nguồn nhân lực giữa khu vực tư nhân và nhà nước. Khuyến khích các tài năng KH&CN từ các trường đại học và các tổ chức nghiên cứu công tham dự vào các công ty hoặc thành lập công ty qua việc loại bỏ những cản trở về tính lưu động.
- Khuyến khích các tổ chức nghiên cứu công và các trường đại học cộng tác với các tổ chức R&D nước ngoài thông qua hỗ trợ hợp tác KH&CN quốc tế trong khuôn khổ song phương và đa phương. Khuyến khích thành lập các tổ chức nghiên cứu khoa học quốc tế hoặc các chi nhánh tại Trung Quốc;
- Hỗ trợ các tổ chức nghiên cứu công tham gia và giữ vai trò chủ đạo trong hợp tác KH&CN quốc tế song phương và đa phương hoặc qua đó, tạo hành lang hợp tác quốc tế về "Nền khoa học lớn" và các tổ chức R&D hoặc công nghiệp hóa ở nước ngoài... ❖